

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto II.

Tržič dne 15. januarja 1953

Štev. 2

Tržič maršalu Titu ob izvolitvi za predsednika Jugoslavije

OB IZVOLITVI ZA PRVEGA PREDSEDNIKA NAŠE LJUDSKE REPUBLIKE, S ČIMER SO NARODI JUGOSLAVIJE PONOVO JASNO IN GLASNO POKAZALI VSEMU SVETU SVOJE NEOMAJNO ZAUPANJE DO TEBE IN TRDNO PREPRIČANJE, DA JE POT, PO KATERI NAS VODIŠ V SOCIALIZEM, EDINO PRAVILNA, TI DELOVNI KOLEKTIVI OBČINE TRŽIČA PRAV PRISRČNO ČESTITAMO!

Misli Tržičana ob začetku novega leta 1953

Leto 1953 lahko smatramo za preokretnico k vsestranskemu izboljšanju našega življenja. Do lanskega leta je bila stalna borba za dnevne potrebe, za hrano, oblačila in mnoge druge vsakdanje potrebe. Sproščenost od raznih omejitev je rodila ugodne posledice, odpadle so izgubljene ure čakanja in življenje je začelo nihati v normalnem tempu.

Preostala je samo še borba za rešitev stanovanjskega problema, ki ovira in duši polet družbenega in družinskega življenja. Toda tudi v tem primeru je pokazala država polno razumevanje za odstranitev stanovanjske krize, s tem da je dala vsakomur možnost, da si z državnim posojilom in lastno iniciativo zgradi sebi primerno domačijo. Srečen bo tisti, ki bo znal izkoristiti to edinstveno priliko, ko je država tudi privatnikom prikočila na pomoč.

Poglejmo malo okrog sebe, vsakdo, ki danes kaj da nase, je čedno oblečen; koščena lica, ki so bila pred leti običajna, so postala zaokrožena. Pazimo na estetično, ki doslej ni prišla do zraza zaradi drugih potreb.

V trgovinah občutimo kulturno postrežbo; brezizrazni obrazi z rezkim izrazi — kakor »nimamo«, so se spremenili v človeške obraze z vljudnim pozdravom in prizadevanjem zadovoljiti kupca; ta pa se tudi več ne zadovolji z vsakim blagom, ampak izbira ter išče kvaliteten blago. Delavci v tovarnah, obrtniki dobivajo veselje do dela in zadovoljstvo pri delu ter skušajo izdelati čim boljše in lepše izdelke. Splošno občutimo prizadevanje čimbolj ustreči strankam. Borba za cenejšo in solidnejšo izdelavo izločuje ljudi, ki niso v svojem delu strokovnjaki, ter jih vrača v svoje poklice.

Kar napišemo, skušamo lepo in okusno napisati in tudi pravilno. V govoru, v obnašanju se čuti vzpon k boljšemu sožitju ljudi. Po neumornem prizadevanju šole in gimnazije se dviga znanstveni in kulturni nivo mladine in vse naše občine. Pod vodstvom kulturnih pionirjev — učiteljev in profesorjev se preobrazuje Tržič v eno najnaprednejših mest.

Špekulantje, kradljivci, zabavljači, pijanci so obtičali s kratkimi nogami na sredi pota, prehiteva jih delovni človek, ki pošteno dela in četudi nima še zadovoljivega zaslužka, vendar ker zna obrabiti denar, sedi že na zeleni vejici.

V tem času se je rodilo Turistično društvo, da pokaže pot, po kateri mora naša občina kreniti, da se zadovolje težnje in potreba ne več vsakega poedinca, ampak vsega tržiškega prebivalstva. V to društvo vstopajo vsi, ki nesebično žele razcvet našemu kraju ter pripravljajo

pogoje za razvoj turizma v naši občini. Veliki cilji se dosežejo samo v skupnosti. Ko bomo premagali še duševne vzdušje npr. zaradi stanovanjske krize, eventualno nezaposlenost, bomo še zvečali gospodarski, kulturni in športni polet

Zelenica — naša najstarejša in najboljša smučarska postojanka

V preteklem mesecu je naše agilno Planinsko društvo odprlo Dom na Zelenici. S tem je odprt našim smučarjem in planincem spet tisti prekrasni gorski svet, ki ga lahko smatramo za zibelko slovenskega smučarstva. Vsi naši asi — kot so Janko Štefe, Slavko in Matevž Lukanc, Janko in Joža Krmelj, Tinček Mulej, so se prav na zeleniških plazovih še v maju in juniju, ko je povsod drugod že vse kopno, na svoje velike uspehe pripravljali. Pa tudi naš mlajši smučarski rod z Ludvikom Dornikom in obema Križajema na čelu dobiva tu svojo najboljšo rutino.

Novi Dom na Zelenici bo prav gotovo kmalu prerastel lokalni pomen. S preureditvijo nekdanjega Bornovega gradu v planinski hotel in z žičnico od hotela do koč na Zelenici — bo ta postala nad vse pomembno smučarsko središče tako narodnega kot mednarodnega pomena. Samo 52 km lepe avtomobilske vožnje loči od tega edinstvenega gorskega sveta Ljubljano, samo 26 km Kranj — in samo 26 km Celovec. Zato je bila prav ta planinska postojanka že v predaprilski Jugoslaviji — polna gostov, domačih in tujih. Saj je Celovčanom Zelenica bližja kot njihov Dobrač in bi jim postala z žičnico še mnogo privlačnejša, ker so tudi snežne prilike neprimerno ugodnejše tukaj kot na Kanzlu in drugih koroških

naše občine. Pridobili smo si ugled po naših občinskih predstavnikih s predsednikom občine tov. Cerarjem na čelu tudi izven Tržiča. Najtežja doba je za nami, zato bomo v tem letu šli še z večjimi koraki naprej.

smučiških. Zelenica bo na ta način postala pomemben vir novih deviz in je zato potrebno, da se vsi merodajni faktorji zavzamejo, da dobi Zelenica čimprej potrebno žičnico.

Ker se prav v tem času postavlja vprašanje prednosti posameznih smučarskih centrov — pribijamo, da se Zelenica odlikuje pred vsemi drugimi smučarskimi kraji.

1. po edinstvenih snežnih razmerah — »Tako ugodnega snega, kot je na Zelenici, ne najdeš nikjer drugod« — pravijo naši kanoni, ki so s svojimi smučmi obredli že skoro pol sveta. Pa tudi, ko je na Krvavcu, Veliki Planini, Koroškem Kanzlu in vsepovsod naokrog že 2 meseca kopno, — je tu še vedno idealen sneg, ki privablja smučarje od blizu in daleč na tradicionalne tekme.

2. po dvojnem zaledju — domačem in tujem. — Po domačem zaledju ne mislimo samo krajev od Ljubljane in Kranja do Tržiča — ampak ves naš jug, ki čedalje rajši prihaja v naše kraje na oddih. O tujem (koroškem) zaledju pa je bilo že zgoraj govora.

3. po divje romantični okolici.

4. po lahki dostopnosti. Od tržiške železniške postaje do vznožja Zelenice je samo 10 km lepe avtomobilske ceste. Od vznožja pa do koč na Zelenici je le pičlo uro hoda. (Dalje na 3. strani.)

Sv. Ana pod Ljubeljem je tudi že elektrificirana

V soboto, dne 10. januarja so šentančani slovesno praznovali svoj veliki dan, ko jim je po njihovih domovih prvič posvetila električna luč. To je bilo zadnje naselje v mestni občini Tržič, katero še ni imelo električne napeljave, čeprav je v njeni neposredni bližini električna centrala, ki je bila zgrajena že pred vojno leta 1934. Revna gorska vas ni mogla do danes uresničiti svojih želja, ker je bila vedno odvisna le od skromnih dohodkov, ki jim jih nudijo tamkajšnja priroda. Šele združitev okoliških krajev z mestno občino Tržič je ustvarila tudi za to gorsko vasico pogoje, da se bodo ob dobri volji in požrtvovalnosti vseh tamkajšnjih prebivalcev uresničile mnogotere želje občanov.

Ena teh velikih želja je bila, da dobe v svoje domove električno razsvetljavo. Ljudski odbor mestne občine Tržič je takoj po združitvi Sv. Ane s Tržičem pokrenil vse potrebno, da se čimprej ta sen vaščanov uresniči. In res! Od začetka decembra naprej se prižiga luč za lučjo, tako da je danes — lahko rečemo — vse naselje osvetljeno. Samo prav oddaljene posamezne pristave so še ostale v temi, vendar bo treba skrbeti, da bodo tudi ti ljudje deležni te tako dragocene tehnične pridobitve. Pomoč mestnega občinskega odbora pri elektrifikaciji Sv. Ane je bila velika ne samo v materialu, temveč tudi v moralnem oziru, saj je budno pazil na vsako stvar, ki bi ovirala normalni potek dela in jo tudi odstranil.

6 Ko nisem bil človek

Profesor Schilling, vsaj tako so ga nazivali, je v koncentracijskem taborišču Dachau študiral malarijo. V ta namen je potreboval ljudi, katerih ni bilo škoda. Zato smo bili njegovega študija deležni poleg manjšega števila Nemcev, večjega števila Rusov, Ukrajincev, Poljakov, Čehov, tudi Slovenci.

Zjutraj dne 25. avgusta 1942 sem se torej javil v bolnišnici brez strahu in radoveden, kaj bodo počeli z menoj. V precej veliki bolniški sobi z vojaškimi posteljami, kamor sem bil dodeljen, sem našel več Slovencev iz okolice Kranja. Iz Begunj so bili odšli nekaj tednov pred menoj in kljub poizvedovanju v Dachau nisem nobenega izmed njih našel. Kakor mi je pripovedoval brivec Hafnar iz Stražišča, so jih takoj po prihodu v Dachau vtaknili v kazenski blok št. 15, kjer so bile še hujše šikane kot na našem bloku št. 17. Iz kazenskega bloka so dali skoraj vse Slovence na malarični oddelek in so do tistega dne, ko sem jaz prišel v bolnišnico, prvo obolenje po večini že vsi prestali. Lavtar iz Žabnice mi je rekel: »Nas je že treslo, tebe pa še čaka.« Takoj nato me je bolničar odvedel v posebno sobo, kjer je bilo že kakih osem

Ukrajincev. Sedli smo okrog velike mize. Uslužbenec na malaričnem oddelku, ki je imel pod številko zelen trikotnik, znamenje nemškega kriminalnega kaznjence, je prinesel vsakemu izmed nas kakih 20 cm dolgo, 10 cm široko in 10 cm visoko kletko, kjer je za tanko žično mrežo frčalo vse polno komarjev. Vsak je moral zavihati desni rokav ter položiti roko od komolca do zapestja podolgem na kletko ter jo zagniti v brisačo, tako da je bila kletka s komarji vred v temi. Sprva sem si mislil, da to ne bo preveč prijazno, če me bo najmanj 100 komarjev pičilo v desno roko. Toda čutil nisem nobenega pika, čeprav smo držali roke na kletkah pol ure. Nato smo šli vsak na svoje mesto. Krmljenje komarjev, kakor smo nazivali to opravilo, se je ponavljalo vsak dan dvakrat, zjutraj in zvečer, vsakokrat najmanj pol ure. Nekaterim so pa prinašali kletke v postelje. Tisti je moral dati kletko med stegna ter se pokriti z odejo. Pri tej priliki so nekemu štajercu vsi komarji v kletki pod odejo poginili, en Mariborčan je pa namenoma nerodno položil roko na kletko, s komolcem predril mrežo ter na ta način oprostil internirane komarje.

Tretji dan sem bil dodeljen v prvo manjšo sobo malaričnega oddelka. Sobni starešina je bil neki sudetski Nemec.

Poleg mene je ležal neki trg. pomočnik iz Berlina, ki o življenju na deželi ni imel nobenega pojma, o Jugoslaviji pa je vedel le to, da leži na Balkanu, da je Beograd njeno glavno mesto in da so Srbi barbarski narod! Da temu ni tako, sem ga sčasoma že poučil. Poleg tega velemestnega čudaka je ležal mlad Ukrajinec. Ko sem ga vprašal, zakaj je v konc. taborišču in ne med vojnimi ujetniki, mi je povedal, da je bil šele potrjen k vojakom. Ker so se tistega dne, ko bi morali potrjeni fantje k vojakom, tistemu mestu bližali Nemci, so se le-ti namenoma zadržali in počakali, da so jih osvobodili Nemci. Mislili so, da bodo lepo doma ostali, toda Nemci so jih odvedli na delo v vojno industrijo. Ker so delo sabotirali, so morali vsi za kazen v konc. taborišča. V sobi so bili še neki nemški cigan Mihi, neki planšar, ki si je sam dopust podaljšal, poleg njega pa je ležal nemški španski borec, ki je rad in večkrat pohvalil hrabrost jugoslovanskih borcev v Španiji. V kotu sobe pa je imel svoje ležišče kanonik Jos. Glohar iz Homca na Moravskem, ČSR.

Tako mi je minil prvi teden na malaričnem oddelku, ko sem hodil vsak dan dvakrat s svojo krvjo krmilit internirane komarje. Čutil nisem ničesar. Vsake 3 ure, podnevi in ponoči, sta hodila po sobah 2 bolničarja merit vročino.

O izboljšanju kvalitete naših gozdov

Zadnjič smo se spoznali s procentom gozdnatosti na področju naše občine ter smo šli pri presojanju naših gozdov v kvantitativnem pogledu v šrino. Slika je nad vse zadovoljiva; malo je občin v Sloveniji, ki bi se lahko ponašale s tolikšno površino gozdov, kot naša.

Če pa pogledamo v globino — v notranjost naših gozdov, se nam pri presojanju kvalitete gozdov odkriva druga ne preveč razveseljiva slika. Opazujemo kritično gozdove; najprvo po starosti drevja! Ugotovili bomo, da imamo mlade ali pa stare enodobne gozdove, primanjkuje pa nam srednjedobnih gozdov. Iz tega sledi, da nam bo po preteku 20 do 30 let trda predla za les, ako ne bomo zavirali do tega časa sečnje starih gozdov, s katerimi bomo delno mašili vrzel sušnih let, ko ne bi imeli kaj sekati. Iz tega kočljivega položaja nas bodo predvsem reševali gozdovi s prebiralnim načinom gospodarjenja, to pa so naši kmečki gozdovi.

Opazujemo naše gozdove po vrsti drevja, po debelini in višini ter posebno po

ZELENICA — (nadaljevanje)

5. ker bi bila zaradi omenjene kratke razdalje ta žičnica najcenejša.

6. ker so za povečanje tujski promet potrebna poslopja že postavljena in bo na njih potrebno izvršiti samo določene adaptacije.

7. in končno po svoji tradiciji in svojih najboljših smučarskih prvaki, ki na vseh svojih nastopih pričajo, da se tu že desetletja resno in sistematično goji smučarstvo, ki ne dela časti samo našemu kraju in okraju, ampak vsej naši domovini.

Vsak je dobil toplomer in ga moral dati pod pazduho za 5—10 min. Eden od bolničarjev je nato pobral toplomerje, drugi nam je tipal žile na desnem zapestju in zapisal, koliko ima kdo vročine in kako mu žila bije. Jaz sem imel navadno od 35—36° C. Kogar so komarji okužili, je imel navadno že čez nekaj dni 39—40° C vročine. Taki so potem dobili nekaj boljše hrano (Diät), katere so pa zdravi in rejenci uslužbenci revirja več pojedli kot bolniki. Drugi teden sem imel razen merjenja toplote popoln mir. Kar nas je bilo zdravih, nam ni bilo treba ves dan ležati. Bolniška obleka je obstajala iz srajce, spodnjih hlač in odeje. Kdor je hotel iti na hodnik, v umivalnico ali v stranišče, je moral odejo zapogniti, si oviti okrog sebe ter zadržati s pasom. Za preganjanje dolgočasje sem poskusil tudi risati. Sobni starešina je imel na svoji mizi ravnilo, kotomer in čevlarsko mero sem si pa napravil iz tršega papirja, ter začel risati vzorce. Vsak kos papirja, četudi je bil zmečkan, mi je bil dobrodošel. Tretji teden, ko so izprevideli, da me komarji niso okužili, so me nekega jutra že ob 5. uri klicali v operacijsko sobo, kjer sem dobil injekcijo v desno roko, menda za okuženje z malarijo. Nekaj dni nato sem zopet moral v operacijsko sobo. Na mizi sem opazil nekaj kosov stekla, na vsakem kosu je

zarasti, tj. po gostoti drevja na enoti površine, n. pr. na 1 ha! Če je gozd mračen, da ne pride nikjer svetloba, od nosno sočni žarek do tal, govorimo, da je zarast 1. Slabša zarast je 0.9, 0.8... do najslabše 0.1, ki pa pokazuje že prehod gozda v drugo kulturo — rečimo pašnik, travnik ali slično. Opazujemo gozdna tla; dokler je zarast še 0.7, najdemo tla pokrita s steljo (listjem ali iglicami), pri 0.6 se pojavlja že trava ali plevel, pri 0.4 so tla že zatravljena ali zapleveljena. Pri svetlobnem drevju, kot je mecesen, bor, hrast, topola, so tla porastla s travo že zaradi narave samega drevja, ker se hitro vrši izločanje dreves, ki ne uživajo dovolj svetlobe. Pri senčnem drevju, kot je bukev, jelka, gaber, javor, delno tudi pri smreki pa pri normalnem, naravnem izločanju ne pride do zatravljenja tal, razen pri posegu po človeku, ko z nerazboritimi sečnjami razdere svetlobno ravnotežje. Ako se gozd prehitro presvetli, tako da pade zarast pod 0.5, in če semensko leto zakasni, smatramo, da je gozd opustošen. Še več! Če posestnik pobira samo lepo drevje iz gozda, pusti pa kapnike in drevje — bolečno in slabe rasti — je gozd razdejan in vržen za 50 do 100 let iz produktivnega stroja. Kar je pa pognalo jelovega in bukovega pomladka, bo uničen po svetlobi in mrazu, tako da bo treba samo umetne saditve v smrekami ali borovimi sadikami. S tem pa spreminjamo naravne sestoje v umetne, spreminja pa se tudi fizikalna in kemična lastnost zemlje ter biološka stran tal.

Državni gozdovi na Kamniku so delno smrekovi, delno bukovi (črni bor in navadni bor); zarast gozda je 0.4 do 0.5, tla so porasla s travo, ki ovira naravno

naploditev. Gozdovi na Kukovnici kažejo zarast od 0.3 do 0.6, samo v gornji tretjini se dvigne na 0.7, v splošnem pa so tla pokrita s travo, vrejem in plevelom. Gozd v Dobju, na najboljših gozdnih tleh, ima zarast 0.5; čeprav je sestoj mešan — smreke, jelke, bukke in doba (hrasta) se širi trava in plevel. V vseh navedenih gozdovih imamo polovico manj dreves, kot bi jih lahko rastle, zato dobimo tudi polovico manj lesa pri letnih posekih, kakor bi ga dobili iz pravnih negovanih gozdov. Tega nezadovoljivega stanja ne moremo popraviti niti danes niti jutri. Šele po 30 do 50 letih vestnega gospodarjenja z gozdovi bomo lahko povečali število drevja, s tem pa lesno maso in letni prirastek. Zmanjšujemo to zarast od 0.5 na 0.3, pa bodo ogrožene naše glavne ceste in obcestne hiše — po vodi, snegu in kamenju! O delovanju gozda na vodni režim bomo govorili pozneje. Zato je pozornost gozdne uprave na te gozdove na mestu, ker so ti gozdovi varovalnega značaja ter življenjskega pomena za sam Tržič, posebno pa za prebivalce obcestnih hiš. Razen gozdov na Bistriški planini, pod Dobro, pod Kavom, na severni strani Kovorja, v Zvirčah in nekaj nad Križami, ki imajo zadovoljivo zarast, so drugod gozdovi redki, tako da znaša povprečna zarast na področju naše občine 0.5. Iz tega nezadovoljivega stanja naših gozdov se moramo rešiti čim prej, v splošnem na dva načina. Po eni strani pada odgovornost na samega posestnika, ki pa mora dobiti tudi pomoč, da izboljša svoj gozd; po drugi strani pa smo vsi poklicani, da varujemo naše gozdove. Skušali bomo z nasveti in navodili nuditi pomoč posestnikom gozdov in prebivalstvu ter potrošnikom lesa.

Vsak posestnik gozda, ki je skrben go-

(mirno!)«, mi bi morali ležati vznak, oči obrnjene proti vratom, odejo do prsi, roke pa izven odeje iztegnjene ob sebi, kakor jih drži vojak. No, ker je pa v našo sobo ni bilo, je tudi nisem videl.

Ker se me kljub vsem poizkusom malarija ni prišla, sem bil dne 24. septembra izpuščen iz bolnišnice nazaj na blok št. 14 v četrto sobo. Profesor Schilling nam je naročil, da moramo 14 dni vsako jutro, še pred delom priti v revir k merjenju temperature. Če bi pa kdo kaj čutil, morda glavobol ali znake malarije, naj se takoj javi v bolnišnici. Dobra stran »malarije« pa je bila ta, da je Schilling dosegel pri upravi taborišča, da njegovih pacientov najmanj eno leto niso pošiljali v druga, morda še hujša taborišča, četudi kdo ni bil okužen. Tako sem bil tudi jaz brez skrbi pred transportom.

Med bivanjem v bolnišnici smo doživeli v noči med 8. in 9. septembrom prvi zračni napad zaveznikov na München. Čeprav je mesto oddaljeno od Dachaua 18 km, smo vendar čuli bobnenje. Od pisma, katero sem pisal domov iz bolnišnice, je bilo odstriženih 20 vrst, in še tega, da sem na malaričnem oddelku, niti zapisati nisem smel. Ko sem prišel nazaj na 14. blok, sem našel v 4. sobi poleg stare tovarišije še one Slovence, ki so bili prej na kazenskem bloku.

bilo malo krvi, znamenje, da jih je bilo že kakih sedem pred menoj v operacijski sobi. Bolničar mi je prebodel levo uho ter iztisnil iz njega nekaj kapljic krvi na kos stekla, položil na mizo, zapisal mojo številko, ne imena, ter me spodil nazaj v sobo. To se je ponavljalo nekaj dni zaporedoma. Profesor Schilling je navadno prišel okrog 8. ure zjutraj v oper. sobo študirat, kako se razvija malarija. Meni so napisali na tablico nad posteljo »Tyrosim im Blut«.

Nekega dne popoldne smo zaslišali s hodnika ženski glas. Sobni starešina nam je ukazal: »Vsi takoj v postelje, visok obisk prihaja, sestra Pia!« Na moje vprašanje, kdo je to sestra Pia, nam je sobni starešina pojasnil takole: Ko so 9. novembra l. 1922 priredili Hitlerjevi nac. socialisti, takrat še prepovedana stranka, svoj pohod na München, jih je policija zaustavila ter pričela streljati. Padlo je 16 nac. socialistov. Poleg svojega moža, ki je tudi padel, je korakala žena Pia. Za njeno hrabrost jo je Hitler odlikoval z redom nemške krvi in ji dal naslov »Feldmarschall«. Kot taka ima prost vstop, če si hoče ogledati kako taborišče. To pot si je ogledala Dachau v družbi višjih esesovcev. Ležali smo v pripravljenosti na ukaz sob. starešine, ki je stal pri vratih. Če bi Pia prišla v našo sobo, bi komandiral »Stillstand!

spodar, bo imel prešteti svoj gozdni zalog. Vsako drevo, pa naj stoji kjerkoli, predstavlja neko vrednost; čim de elejše, čim lepše in bližje prometnemu sredstvu, tem dražje je.

Banka točno ve, koliko ima denarja v kasi; to dožene na ta način, da sortira denar po vrednosti. Tako ima v enem predalu same tisočake, v drugem petstotake, v tretjem stotake, v četrtem desetake, v petem desetine, potem drobšč po 5 din, 2 din, 1 din in 50 par. Lahko je zdaj sešteti ves denar, ko je napravljen red po vrednosti denarja.

Isti postopek bomo uvedli pri ugotavljanju vrednosti gozda.

Preštel bomo vsa drevesa ter jih sortirali po debelini in po vrsti drevja; pri tem delu bomo zanemarili samo drobšč, to je drevesa izpod 10 cm. Poslužili se bomo istega načina in ventarizacije gozdov, kot jo opravljajo taksatorji v državnih gozdovih.

Izboljšajmo način razdeljevanja mleka

Marsikaj se je že popravilo in izboljšalo v pogledu prodaje odnosno nakupovanja živil in blaga. Pred trgovinami ne vidimo več repov, zabavljanja so skopnela kot pomladanski sneg, nevoščljivosti, ko je ta nekaj dobil, drugi pa je prepozno prišel na vrsto, so usahnile. Iz leta v leto se vidi in čuti dviganje standarda, da, često iz meseca v mesec. Toda v eni stvari smo ostali tam, kjer smo bili pred 10 leti. Pred mlekarjami je še vedno vsako jutro iztegnjen rep, ki se posebno pozimi živahno raztegne vzdolž pločnika. Ne moremo si misliti, da o tem konservativnem stanju oddajanja mleka ne vodijo evidence ali ga ne vidijo merodajni faktorji, ker ne najdejo rešitve in ne vidijo tudi v drugih mestih novih organizacijskih oblik in prepuščajo stvari, da se normalno razvijajo, to je, da ostane po starem. Toda čuteč in razumen človek bo skušal najti neko pot, ki bi sprostila neproduktivne ure čakanja in ustvarila boljši način izkoriščanja časa množice, ki čaka milostno, da kupijo za svoj težko zaslužen denar — razmeroma drago mleko. Morda je to stanje že tako okostenelo, da smatra vsak, da tako mora biti in ne pomiga nihče s palcem, kaj še, da bi se poslužil Tržiškega vestnika in dal malo duška na našo mleko-prodajne običaje. Niso pa prizadeti samo potrošniki, ampak zamislimo se tudi na prodajalke mleka, kako se dan na dan mučijo s strankami, da jih delno zadovoljijo.

Pred vojno so nosile mlekarice - kmetice mleko na dom družinam in tega problema nismo poznali. Mlekarica je svoje potovanje s kmetov in raznašanje mleka po stanovanjih vračunala v ceni mleka in vse je šlo gladko brez izgube časa. Gospodinje so bile zadovoljne, istočasno pa tudi mlekarice. To so bile naše navade in bile so dobre, ker ni bilo ugovorov. V Slov. poročevalcu smo brali potopis nekega našega strokovnjaka, ki je potoval po Veliki Britaniji. Ni nam ušel razloček med oddajo mleka tam in pri nas. Gospodinje nastavijo posode za mleko pred vrata in zjutraj jo dobe napolnjeno z mlekom.

Prodaja mleka je danes v državnih rokah. Zato moramo iskati primerno rešitev v zadovoljstvo potrošnika mleka in mlekarne. Rešitev pa je na dlani. Če mleka ni dovolj, da bi ga vsak po želji naročil, naj se napravi popis odjemalcev, upoštevajoč število otrok in članov družine. Vsaki stranki bi bila za vsak mesec določena stalna količina mleka. Potrošniki bi plačali mleko v naprej — za ves mesec ali vsaj za pol meseca, s čimer bi bili vnaprej kriti tudi stroški eventuelnega raznašanja mleka po po-

Skupek važnih vprašanj, ki naj dvignejo planinstvo

Ko smo poročali o gospodarski in gradbeni dejavnosti Planinskega društva, smo hkrati potožili o pomanjkanju propagande, ideološke vzgoje in o upadanju planinske zavesti med članstvom. Kako naj to izboljšamo, ko nudi vendar planinska organizacija izredne ugodnosti svojemu članstvu v postojankah, pri obiskovanju različnih planinskih predelov in na železnici in jih tudi uvaja v spoznavanje planinskih lepote?

V prvi vrsti je treba odločno zavreti organizacijsko pešanje, in to predvsem s podvojenim propagandnim delom. Pri tem naj poprimajo vsi zavedni planinci in alpinisti, stari in mladi z nasveti, zgleddi in resničnim delom za planinstvo! Poudarjati je treba športne in kulturne cilje planinstva, organizirati res dobro pripravljene skupinske izlete, ki naj bodo izraz pravega planinskega tovarštva, ustanavljati v tovarnah, podjetjih in ustanovah planinska jedra, ki bodo združevala ljubitelje planinskega sveta, posebno pa odtegovati našo mladino in pionirje od tolikih kvarnih vplivov. Planine naj postanejo za mladega človeka široko torišče in nekaj najlepšega in najvzvi-

sebnih raznašalcih. Če bi bilo treba za to primakniti kak dinar za vsak liter mleka, se potrošniki ne bi pritoževali. Mlekarna bi imela čiste račune in bi bila rešena dnevnega navala, potrošniki bi bili umirjeni in zadovoljni, ker bi se lahko pečali z drugim delom tisti čas, ki ga zdaj porabijo za čakanje na mleko. To bi bila radikalna rešitev razdeljevanja mleka med potrošnike. Če pa ima kdo boljši ali vsaj kak drug predlog, naj ga objavi v našem listu!

šenega! Ali povsod moramo skrbeti tudi za dobro vodstvo, prirejanje je treba planinska predavanja, širiti planinsko kulturo tako v dolini kot v gorah. To bodi poglobljena vsebina planinske organizacije! In čeprav je naše delo kaj močno povezano s turizmom in gostinstvom, ne smemo v tej povezavi videti glavnega bistva, planinstvo mora s svojimi športnimi, alpinističnimi in kulturnimi uspehi vedno pokazati, da se ni odpovedalo bistvenim sestavinam, s katerimi je v klasični dobi, to je v dobi trajne vrednosti, pognalo korenine v osrčje moderne Evrope. Kulturni uspehi se pa izražajo v pravilni vzgoji, vedenju, opazovanju, raziskovanju in opisovanju, oziroma planinskem leposlovju in znanstvenem delu. Tako vzgajajmo svoje člane, predvsem mladino, z vsemi vzgojnimi vrednotami, ki jih planinstvo nudi — potem bomo lahko zadovoljni! Pri tem pa nas bo tudi močno podpirala naša planinska revija »Planinski vestnik«, brez katere naj ne bo planinca in alpinista ali ki naj bi jo vsaj bral vsak planinec!

(Tisti, ki jim je pri srcu planinstvo.)

Družabni večer predilniških upokojencev

Sindikalna podružnica v Bombažni predilnici in tkalnici je skupno z upravnim odborom podjetja sklenila, da bo ob zaključku planskega leta priredila tudi za svoje upokojence, ki jih je preko 300, družabni večer.

V predilniški dvorani, ki je bila za to prireditev slovesno okrašena, je visel na zidu velik napis: »Dobrodošli — v socialistični domovini niste pozabljeni!«

Prireditve je bila napovedana za soboto 10. januarja ob 17. uri. Kmalu po napovedanem času se je dvorana pričela polniti in se je napolnila do zadnjega kotička. Prišli so vsi upokojenci razen posebno oddaljenih in tistih, katerim zdravstveno stanje ni dopuščalo, da bi se večera udeležili.

Upokojence je prvi pozdravil tajnik sindikalne podružnice tov. Koprivnik, nato predsednik delavskega sveta, zastopnik upravnega odbora in organizacijski sekretar tovarniškega komiteja ZKJ. V imenu upokojencev pa se je zahvalil za dobrodoščilo in pozornost, katero so posvetili upokojencem, tov. Hinko Snoj.

V prijetni družbi in ob obujanju spominov na podjetje so predilniški upoko-

jenci preživeli prijeten družabni večer z mislijo, da so še vedno del podjetja, v katerem so precejšnji del svojega življenja delali in ustvarjali.

Priporočamo, da bi šla tudi druga podjetja po zgledu predilnice in organizirala za svoje upokojence podobne prireditve.

V LETU 1952 JE PRENOČEVALO V TRŽIČU 1090 GOSTOV

Od teh je bilo 944 tuzemcev in 96 inozemcev.

Iz posameznih republik jih je bilo:

620 iz Slovenije
179 iz Srbije
152 iz Hrvatske
25 iz Makedonije
12 iz Črne gore
6 iz Bosne in Hercegovine

Inozemcev pa je bilo:

54 iz Avstrije
14 iz Švice
12 iz Češkoslovaške
5 iz Italije
3 iz Belgije
2 iz Danske
2 iz STO — cona A
1 iz Švedske 1 iz Francije

Kulturno - prosvetno življenje v Križah

Kot povsod, tako je tudi v Križah po osvoboditvi kulturno - prosvetno delo močno zaživelo. Ščasoma pa je zanimanje popustilo. Deloma je bilo temu krivo prezidavanje dvorane (in pomanjkanje odrske opreme, glavni vzrok pa je bil v ljudeh in razmerah tam okoli l. 1947 do 1949. Tudi pri prosvetnem delu so se kazale slabe posledice natančnega predpisovanja od zgoraj, kaj naj se igra, poje itd. Tako je bila vsebina prireditve v bistvu vedno enaka, kar pa se je uprlo izvajalcem in poslušalcem. Posebno pri mladini se je to pokazalo zelo očitno. Pričela je hoditi svoja pota. Mislim, da ni slučajno, da je bilo ravno v tem času v Križah ustanovljeno Planinsko društvo, katero je zbralo v svojem krogu okoli 80 mladincev in mladink. Mladina je pokazala veliko delavnost ter se z vso ihto vrgla na zgradbo planinske koče na Kriški gori (in jo tudi zgradila). Ravno tako je gasilsko društvo zajelo precej mladine v svoje vrste. Seveda gre za sluzga za razmah planinskega in gasilskega društva tudi posameznikom, ki so znali privabiti mladino v svoje vrste. Marsikdaj pa je mladina zavila tudi na ne ravno zaželeno pota.

Prosvetno delo je tako skoro zamrlo.

Odkar pa se v vsem našem življenju čuti neka sproščenost in so se našli tudi v Križah ljudje, ki so sizzadali trdno navlogo, prosvetno delo poživiti in razgibati, pa se razmere vidno boljšajo. Še predlanjski občni zbor KUD Korotan, katero je pravzaprav štel le toliko članov, kolikor ljudi je imel odbor (častna izjema je bil pevski zbor), je nudil prav žalostno sliko. Novi odbor ni prejel od prejšnjega odbora takorekoč ničesar. Najžalostnejša dediščina pa je bila — popolno nezanimanje prebivalstva za prosvetno delo. Ko pa se je vršil v oktobru lani občni zbor KUD, je bila slika precej drugačna. Zbora se je udeležilo okoli 30 članov. Razgovor je bil živahen in odkrit. Kolikor so bile prikazane prejšnje napake, toliko so bili sprejeti tudi sklepi za bodoče delo. Večino odbora tvorijo mlajši člani in članice, pred katere so postavili starejši jasno zahtevo: delo katero sprejmeš, tudi izvedi! Ravno to pomanjkanje čuta odgovornosti je bila rakava rana vsega dela. Nič kolikokrat je bilo tako, da so starejši pevci in igralci prišli na vajo, mladine pa ni bilo.

Sednji odbor, katerega vodita Franc Koder in Pavla Pustotnik je že priredil spevoigro Kovačev študent in uprizoril komedijo Slaba vest. Izvedena je bila tudi akademija za 29. november. Pevski kvintet pod vodstvom tov. Grandovca pridno vežba, kakor tudi mešani pevski zbor. Ne deluje še knjižnica, kljub sprejetim in danim obvezam že v zgodnji jeseni. Tudi šahovska sekcija je shirala, odnosno so se aktivnejši igralci vključili v šahovsko društvo v Tržiču.

Oder je dobil vsaj najnujše kulise, za kar se moramo zahvaliti predvsem LO MO Tržič in delavskemu kolektivu predilnice, ki sta nas denarno podprla.

Kovačev študent in Slaba vest nista prireditvi s kakšnimi posebnimi naprednimi idejami, nista pa tudi ne reakcio-

narni — obe sta pač veseli igri. Ena kot druga pa sta privlačni za igralce in gledalce. Kovačev študent je spevoigra in daje s svojimi melodijami dovolj možnosti, da se pevci solisti poskusijo tudi v igri, kar je za podeželje vendarle napredek. Slaba vest pa s svojim odkrivanjem pobožnjaške hinavščine vsaj od nekatereh igralcev zahteva precej karakterne igre, kar vse je dobra šola za igralce in režiserja. Tako bomo ob lažjih stvareh pridobili izkušnje za težje in resnejše, katere bomo brezpogojno tudi še dali na oder. Te zadnje vrstice so napisane predvsem zato, ker se le prehitro najde kdo, ki je pripravljen skritizirati vaško stvar že v začetku, čeprav sam ne napravi ničesar.

Naj ne pozabim omeniti na koncu tudi silvestrovanja v Križah. Prvič, od kar obstoji Zadrugi dom, je bila dvorana primerno okrašena in je potekel zabavni del brez kakih neprijetnih nastopov.

Za denar, pridobljen s prireditvami, pa bodo šli vsi sodelujoči — pevci in igralci v januarju skupno v operno gledališče v Ljubljano. Obisk gledališča bo dal gotovo več veselja za prosvetno izživljanje.

Čeprav domačini sami ne moremo prirediti mesečno dosti več kot eno prireditev, pa dvorana le ni prazna. Skoro vsako nedeljo gostuje kako društvo pri nas.

Z združitvijo okoliških krajev v občino Tržič, bo — mislim — prej ali slej dozorelo tudi vprašanje takihle podeželskih SKUD. Če nam je sedaj Tržič upravno in politično središče, naj nam postane tudi kulturno. Ne pričakujemo toliko materialne pomoči, kakor moralne. Tržiška Svoboda naj gostuje tudi po vaseh, svetuje s svojimi izkušnjami pri režiji, izbiri komadov itd. Morda bi se nekoč ta okoliška prosvetna društva sploh združila v Svobodo v Tržiču.

Novoletna jelka v Tržiču

Kljub nenavadnemu dežju je dvignila letošnja Novoletna jelka mnogo prahu.

Mnogi Tržičani se ne morejo potolažiti, da njih otroci niso dobili po 300 din, kolikor je vsaka tovarna dala za vsakega svojega otroka! Nekateri bi najbrže najraje videli, da bi dedek Mraz dal kar vsakomur na roko vseh 300 din! Potem bi bilo najbrž vse v redu, četudi mu za teh 300 din ne bi mogli kupiti čevljev, obleke in ne vem česa še. Celoten obračun dohodkov in izdatkov bomo objavili prihodnjič, ker še niso vsa podjetja predložila svojih računov, medtem ko je očitek, da so prireditelji porabili del zneska za svojo zabavo po prireditvi, tako podel, da nanj niti ni vredno odgovarjati. Kaj takega lahko izusti samo kdo, ki je takih reči sam navajen, oz. take izjave in vsa gonja proti letošnji Novoletni jelki se lahko rode samo v glavah tistih ljudi, ki jih moti ravna in dosledna pot, po kateri stopamo tudi v Tržiču. Družba, ki jo gradimo pri nas, je dosegla namreč že tako visoko stopnjo, da moramo z nekaterimi ostanki preteklosti kar radikalno pomesti, ker ne spadajo več v naš okvir. Tak ostanek je božič, ki nima v naši stvarnosti več opravičljivega mesta, zato pa je prišel prav iz vrst naprednih delavcev glas, naj ga tudi uradno odpravimo, kar je ljudska oblast tudi storila. In za tem božičem in Miklavžem jokajo tisti, ki jim je menda Novoletna jelka nudila premalo!

Prireditelji letošnje Novoletne jelke so se globoko zavedali, da gre posebno letos za več, kot je šlo vsa leta doslej. Če je dosedanji dedek Mraz več ali manj samo zamenjal Miklavža in Božčka, smo pa skušali dati letošnjemu dedku Mrazu že tudi drugo in pravo vsebino, ki jo zares ima in jo bo tudi obdržal zanaprej. Naš dedek Mraz ni kako čudežno bitje, ki ima polne koše denarja in daril za pridne otroke, naš dedek Mraz je samo poosebljen zimski čas, z vsem zimskim veseljem in čarom, ki ga otroci po pustih jesenskih dneh komaj že čakajo. Res, da

priredeta mraz in sneg že nekoliko prej, toda uradno sprejmejo otroci zimo in mraz ob prehodu starega v novo leto. Za tak uradni sprejem pa je seveda treba nekakšne slovesnosti in nekaj sijaja, saj bo dedek Mraz s Snežno ženo gospodaril kar dobra dva meseca po naših gorah in dolih. Posebna darila ob tej priliki otrokom niso najbolj važna, z ma sama jim s snegom in mrazom prinese že dovolj veliko darilo, ki ga ne more nadomestiti ne hrenovka in ne »škrnicelj« bonbonov ter keksov. Pač pa je otrokom važno doživetje, ki jim ga lahko nudi slovesen sprejem dedka Mraza. To doživetje jim bo ostalo v spominu v pozna leta, dočim bodo na hrenovke pozabili koj, ko jih bodo pojedli. Če starši ob tej priliki obdare svoje otroke kot z nekakšno nagrado za vse njihovo v preteklem letu opravljeno delo, je to prav in datum prav primeren. Pravtako je Novoletna jelka primeren datum tudi za obdaritev pionirskih kolektivov, ki so v minulem letu uspešno opravljali svoje delo, kot je 1. maj primeren datum za obdaritev delovnih kolektivov ali 29. november za družbene organizacije in ustanove! Te misli so vodile prireditelje. Iz sedanjih spoznanj pa vemo, da prihodnje leto otroci niti hrenovk ne bodo dobili zastonj, ker za to ni nikake potrebe. Za njihov praznik jim bomo pripravili zabave, razvedrila, veselja, da bodo tri dni imeli dovolj dela, s prihodom dedka Mraza pa bo ves ta praznik dobil še svojo krono in piko.

Letošnja Novoletna jelka je bila prva v tem smislu in reči moramo, da je v bistvu uspela. Napak je bilo dovolj, tega se prireditelji sami najbolj zavedamo in smo jih sproti registrirali, vemo pa tudi, da je bila idejna smer pravilna in edino pravilna!

Eno pa moramo na tem mestu jasno in razločno povedati: Če bi vsi tisti, ki so bili odgovorni za izvedbo, izvršili svojo dolžnost v tolikšni meri, kot so to storili taborniki, strelci, Društvo prija-

teljev mladine, učiteljstvo ob pomoči članov Svobode in še nekateri posamezniki, bi vsa prireditve tudi v dežju lahko uspela bistveno bolje, na drugi strani pa bi prireditve sploh ne bilo — ne takšne in ne drugačne —, če bi vsi v zadnjem trenutku odpovedali, kot je to naredila n. pr. Zveza borcev. (Izgovor, da se je ZB morala brigati za partizanske sirote, jih ne more opravičiti, ker gotovo niso vsi člani ZB imeli opravka s sirotami in bi deset članov lahko sodelovalo tudi pri Novoletni jelki.) Vprašanje, ali so tovarne razumele pomen Novoletne jelke in ali so s tem, da so za vsakega svojega otroka odrinile po 300 din, res že sto-

rile maksimum možnega, je vprašanje zase, kot je posebno vprašanje tudi, ali je res že dovolj, če so vsi samostojni tržiški obrtniki prispevali za Novoletno jelko le 4050 din!

Ob tej priliki izreka Društvo prijateljev mladine iskreno zahvalo vsem, ki so nesebično in požrtvovalno pomagali pri letošnjem prazniku, posebno topla zahvala pa gre tabornikom, strelcem in tistim, ki so pripravili Dedkov sprevod. Brez njihovega sodelovanja bi bila Novoletna jelka prazna. V imenu otrok, ki so kljub dežju in ob eni sami hrenovki doživeli prijetno popoldne, iskrena hvala!

Otroci in kino

(Materi, ki je peljala svojo 10-letno hčerko gledat film »Prostor na soncu«)

Vaša hčerka, in zraven še precej tržiških otrok, si je torej ogledala film »Prostor na soncu«. Ker to ni bilo prvič, da ste jo vzeli s seboj v kino, sklepam, da je dekle po vašem preudarku že dovolj zrelo tudi za take predstave, kot je »Prostor na soncu«.

Zelo bi me zanimalo zvedeti, kaj neki ste takega našli v tem filmu, da ga je vaša mala hčerka morala videti, kajti vse tisto bi namreč rad dal tudi dijakom naše gimnazije, ker vem, da dober film lahko odlično vzgaja. Zato vprašujem:

1. Ali naj bi dekle spoznalo utrip in življenje tovarne, v kateri delavci ne smejo imeti in izraziti prav nobenih svojih čustev?

2. Ali ste hoteli dekletu pokazati Eastmanovo »dobrosrčnost« in »pravičnost«?

3. Ali naj bi vaše dekle začutilo usmiljenje do zapuščene Alice in gnus nad Georgom oz. Angelo, ki je prevarani Alinci prevzela fanta?

4. Ali ste jo mar hoteli opozoriti, naj se kot Alice do konca bori za svoje pravice, če jo bo zadela nesreča po »fantovi« krivdi?

5. Ali ste ji morda na fin način hoteli pokazati, kam se še lahko obrne v primeru take »nesreče«?

6. Morda ste jo hoteli seznaniti z ameriški kaznilnicami in ameriškim sodstvom?

Pa še in še bi vas lahko vpraševal, toda dovolj naj bo. V vsem dolgem filmu sam nisem našel nič takega, kar bi otroci med 7. in 14. letom morali vedeti, zato tega filma dijakom nismo priporočili, dijaki pa, ki so si ga kljub temu ogledali, so bili primerno kaznovani!

Če imate za opravičilo pripravljen izgovor, da dekle filma ni razumelo, zakaj

ga pa potem niste raje pustili doma in mu dali v roko punčko ali lepo knjigo, ki jih ima knjigarna toliko na izbiro? Če pa mislite, da je umor zaradi ljubezni primerno vzgojno sredstvo za desetletno dekle, vam moram reči, da se žal temeljito motite.

Ne mislite tudi, da me v filmu moti poljubovanje. Niti malo ne, kaj takega otrok lahko vidi doma, če se imata oče in mati še kol'č kaj rada. Zelo pa to moti oz. draži nekatere fantine preko 14 let. Dva taka sta sedela za menoj in sta vsako tako sceno smešila in komentirala po svoje.

Film »Prostor na soncu« in večina, ki jih vrte v naših kinematografih, je za ljudi s pametjo, ne pa za otroke in take, ki še ne znajo izluščiti jedra, pa zato hlastajo samo za dogodki, eni za poljubovanjem, drugi za golimi nogami, tretji za umori, streljanjem, pretepanjem itd. Ker vse to za otroke ni vzgojno, ne smejo v kino!

Gornje besede veljajo vsem materam in očetom, ki pošiljajo svoje otroke v kino ali v žrnski vrt, za dijake in osnovnošolske otroke pa velja: dovoljene so samo tiste predstave, ki jih posebej dovolji šolsko vodstvo, vse druge pa, čeprav jih kinopodjetje označi, da so »mladinski primerni«, so za šoloobvezne otroke prepovedane. Eno je »kšeft«, drugo pa vzgoja otrok, za katero sicer odgovarjamo vsi, posebej pa še šole, če se že starši in družba te svoje odgovornosti ne zavedata. Starši imate pravico do svojih otrok, že res, toda nekje se ta vaša pravica tudi neha! Neha se pred gostilno, pa tudi pred kinodvorano, v kateri predvajajo film, ki ni za otroke!!!

France Demšar
ravnatelj gimnazije

Obiskal nas je Dedek Mraz

(Pionirji pišejo o Novoletni jelki)

Vendar smo dočakali Novoletno jelko.

Otroci smo se zbrali pred šolo, odkoder smo odšli na grad. Tam je bilo vse okusno in lepo okrašeno. Postavljene so bile stojnice. Nekateri prodajalci so bili v narodnih nošah. Prejeli smo hrenovke z žemljami. Nekateri učenci, ki so se gotovo zbal, da bi hrenovk in žemelj ne zmanjkalo, so tako navalili na stojnico, da so jo prevrnili. To je bilo smeja! Do-

godek je pa tudi žalosten, da se učenci tako vedejo. Če bi to vedel dedek Mraz, ne bi bil vesel. — Potem je začelo deževati. Bili smo vsi žalostni, ker nam je pokvarilo vreme naš največji praznik. Tako me je zeblo, da nisem več mogel dedka Mraza čakati. Nogavice sem imel premočene, da je kar teklo od njih. Zato sva s sestro odšla domov.

Ko sem bil že pol ure doma, sem za-

slišal veliko kričanje otrok. Hitro sem kar v copatah stekel na Glavni trg. Ravno takrat se je peljal mimo dedek Mraz s Snežinkami, Starim in Novim letom. Kakšen je bil sprejem na gradu, ne vem, ker nisem bil prisoten.

Ko sva bila s sestro na gradu, je mamica medtem naredila doma lepo novoletno jelko. Ko sva stopila v sobo, sva bila zelo presenečena. Jelka je bila vsa v prižganih svečkah in zvezdicah. Mamica se nama je oprostila. Videl sem, da ji je bilo zelo težko, ko nama ni mogla pokloniti nobenega darila. Jaz pa tako razumem, v kakšnem položaju je danes moja mama. Še malo nisem mislil, da nama bo pripravila novoletno jelko. Vedel sem, da ima obeske še od lani, pa se je nisem upal prositi. Mislim, da mi bo odklonila. Po večerji smo šli spat.

Točno opolnoči naju je mama zbudila, prižgala zopet jelko in ugasila luč. Takrat je bilo tako lepo v sobi, da sem kar strmел. Voščila nama je srečno in zdravo novo leto. Pripomnila je še, naj bova pridna v šoli.

Tako je pri nas minilo staro leto.

Vili Grebenc
učenec III. c razr. osnovne šole.

*

Gimnazijec pa je doživel Novoletno jelko takole:

Ko smo v šoli izvedeli, da bo praznovanje novoletne jelke na gradu, smo se vsi razveselili, kajti tam je bil že prostor, pripravljen za sejem s hišicami in stojnicami, pa tudi strelska družina je imela tam svoj paviljon.

V četrtek popoldne smo odšli na grad. Tam je bilo že mnogo ljudi in vsi so se nasmejanih lic prerivali skozi gnečo stojnic, vpili in se smejali. V ozadju je bil velik snežen oder za dedka Mraza. Toda njega še ni bilo, pripeljal se je šele ob mraku. Do mraka je bilo še precej časa. Tačas smo se prerivali med množico ljudi in stojnic ter streljali in pomagali spuščati rakete. Taborniki so imeli postavljene med grmovjem šotore in tam delili hrenovke in čaj.

Ko pa je padel mrak, se je začela druga stran tega praznika.

Na visokih drogovi in zaplamteli bengalični ognji in množica raznobarnih raket je završala proti nebu. Pripejal se je dedek Mraz v spremstvu mnogih Snežink, Starega in Novega leta, starke Zime in pa čarodeja, katerega smo vsi spoznali, kdo je. Dedek Mraz se je le s težavo povzpел na oder, saj je že »star«. Podelil je nagrade zmagovalcem s sankajskih tekem, med katerimi sem bil tudi jaz. Ko nam je dobri Dedek pripovedoval o svoji poti po Sloveniji, se je — ulil dež. Toda dež dobrega Dedka ni prav nič motil, le malo je okregal starko Zimo, kaj pošilja dež na zemljo, ko bi vendar moralo biti vse v snegu. Nato se je od nas poslovil in odšel obiskat naše najmlajše v grajske sobe.

Mi pa smo se veselili in — premočeni do kože vrnili domov.

Aleš Demšar,
dijak III. a razr. gimnazije

Godba na pihala DPD „Svobode“ je imela svoj letni občni zbor

V četrtek, 8. januarja so se zbrali tržiški godbeniki v svojih prostorih, da napravijo obračun o svojem dosedanjem delu in napravijo program za bodoče delo. Iz poročil ref. sekcije in kapelnika je bilo razvidno, da je imela preko leta godba skupno 49 nastopov, 107 skupnih vaj in 168 posameznih vaj. Za nastope in vaje so porabili 5860 ur. Najbolj disciplinirani godbenik je bil preteklo leto Jože Rožič, ki ni zamudil nobenega nastopa in nobene vaje. Slede mu Mirko Istenič, Stefan Ovsenar, Pavel Kralj, Karel Štuc in drugi. Med najboljšimi bi bila sigurno tudi Janez Golmajer in Ignac Zupan, če ne bi bila dalj časa v bolezenskem stanju. K vsem uspehom pa je brez dvoma največ pripomogel kapelnik tov. Rudolf Ahačič, ki svoje poslanstvo vrši vestno in dosledno, ter mu je občni zbor izrekel zato tudi vse priznanje.

Kaj pri „Tržiškem vestniku“ še pogrešamo?

Tržiški vestnik se je v kratkem času razvil v pomemben lokalni list, ki vedno globlje in globlje posega v našo stvarnost. Z letošnjim letom je začel izhajati že kar vsakih štirinajst dni. Zato je potrebno, da se pomudimo tudi pri pomankljivostih in napakah, ki jih v Tržiškem vestniku opažamo in bi bile potrebne izboljšanja.

Lokalno glasilo seveda ne more nadomestiti dnevnika, gotovo pa je, da mora poleg problematike našega družbenega življenja, leposlovnega čtiva in zgodovinskih člankov, katerih si močno želimo, globlje obravnavati tudi gospodarsko politiko svojega kraja. Prav tega pa je v našem listu vse premalo. O političnem, kulturnem in športnem življenju Tržiča se kar dovolj na široko razpisujemo, medtem ko o naši proizvodnji, ki je za naš kraj vitalnega pomena, skoro ničesar ne zvemo. Tudi so gospodarska podjetja v našem lokalnem časopisu doslej videla le manj pomembnega činitelja, kar zadeva reklamo.

Toda prav lokalni časopis bi moral imeti v vprašanjih naše proizvodnje vse drugačno poslanstvo. Tukaj je mesto, kjer bi morali razpravljati o nenehnem boju naših delovnih kolektivov za kvalitni dvig proizvodnje, za znižanje proizvodnih stroškov, razpravljati bi morali o gospodarnostnem računu podjetij, o uspehih kapitalne graditve, o vprašanju življenjskega standarda in delovnih pogojih naših ljudi, o možnostih prevzemanja novih asortimentov in o obvladovanju tržišč. Prav tako bi moral biti v tem časopisu prostor za vse naše udarnike, novatorje in racionalizatorje, za pohvalo vseh tistih, ki si v naši proizvodnji najbolj prizadevajo in za strokovne, poučne članke.

Le tako bi lahko postal naš list tudi posrednik med individualnimi in splošno družbenimi interesi našega kraja. Prav s tem bi bilo poudarjeno tisto dejstvo,

Sklenili so, da morajo aktivnost in disciplino še povečati in se dobro pripraviti na 1. maj, ko jim bo poklonilo društvo »Svoboda« nove uniforme, katere je nabavilo s pomočjo vseh članov sindikata, uprav podjetij in mestnega občinskega odbora, da se bodo vsem darovalcem prispevkov vsaj delno oddolžili s primernim koncertom.

Tudi v Puterhofu igrajo

Po poldrugem letu molka je v Puterhofu spet oživela gledališka družina. Že jeseni so se lotili dela; 17 mladih inigranja željnih članov tamkajšnje sindikalne podružnice je začelo z rednimi vajami in na Silvestrovo so se pokazali z veseloiigro »Veleturist«, ki so jo 11. t. m. tudi uspešno ponovili. To predstavo sem si ogledal in reči moram, da jim je igra kar uspela. »Veleturist« sam na sebi ni zahtevna igra, ima pa dovolj komike, ki so jo režiser in igralci izkoristili, da so se jim gledalci lahko pristrčno nasmejali. Scenerija je bila v II. dejanju slaba, ker

ni bila povsem razumljiva. Obisk pa je bil zelo dober in gledalci hvaležni.

Za pustni čas pripravljajo spet novo veseloiigro, z »Veleturistom« pa bodo obiskali še nekatere bližnje odre. Pri tem jim želim veliko uspehov. Predvsem pa naj ne nadaljujejo samo z burkami, ampak naj enkrat v letu pokažejo tudi kaj resnejšega. Gledalci jim bodo za to zelo hvaležni. Pa še tole: v razgovoru z igralci so ti izrazili željo, da bi na svojem odru prav radi gledali tudi tržiške igralce, zato mislim, da je naravnost dolžnost Tržičanov, da poneso gledališko umetnost tudi v najoddaljenejši vasi naše občine.

efde

*

Dramski tečaj „Svobode“ v Tržiču se je pričel

Pričel se je dramski tečaj »Svobode«. Predavanja oziroma vaje so vsako sredo in petek ob šestih v gimnaziji. Prijavite se lahko še vsi, ki imate veselje do dramatike, in se doslej še niste tečaja udeleževali.

VEČER »TRŽIŠKEGA VESTNIKA«

V okviru Ljud. univerze priredi uredništvo »Tržiškega vestnika« v četrtek, 22. januarja ob 20. uri v dvorani Lutkovnega odra

večer »Tržiškega vestnika«.

Na sporedu je predavanje »Kako nastane časopis« in razgovor o našem listu. Vabimo vse naše bralce, da se večera udeleže in se pri razgovoru pridno oglašajo s svojimi predlogi in nasveti za izboljšanje našega lista!

OBVESTILO UREDNIŠTVA

Izid današnje številke se je zakasnil — ne po naši krivdi, temveč zaradi velike obremenjenosti tiskarne — in jo prejmejo naši bralci v roke namesto v četrtek, 15. januarja šele v ponedeljek, 19. januarja.

Zaradi te zakasnitve se je uredništvo odločilo, da naslednji dve številki za 29. januar in 12. februar združi v eno dvojno številko, ki bo posvečena našemu kulturnemu prazniku in bo izšla v četrtek, 5. februarja.

SPOROČILA TURISTIČNEGA DRUŠTVA:

Redna sobotna večerna avtobusna vožnja z izjemno tarifo na relaciji Tržič — Ljubljana — Tržič je z novim letom ukinjena zaradi premajhnega obiska.

Naše društvo bo seveda slej ko prej organiziralo vožnje na posamezne prireditve. Cene normalne; za člane pa bo pri vožnji 20 procentni popust.

*

Dosedanji sindikalni hotelski popusti ostanejo v veljavi tudi še v letu 1953, dokler ne bodo izdani kakšni novi tozadevni predpisi, predvsem pa veljajo še v januarju, da lahko člani sindikatov izkoristijo svoj redni dopust, če ga zaradi službene potrebe niso izkoristili v preteklem letu. Opozarjamo pa, da lahko sindikalni popust na železnici izkoristijo le tisti, ki so svoje potovanje na letni oddih nastopili še v starem letu in ga končajo vsaj do 31. januarja 1953.

**Dopisujte
v „Tržiški vestnik“!**

Spartne vesti

USPEH TVD PARTIZAN NA TEKMOVANJU ZA OKROŽNO SMUČARSKO PRVENSTVO V ŠKOFJI LOKI IN NA BLEDU

V Škofji Loki je tekmovalo 105 tekmovalcev iz vse Gorenjske. Članov je bilo 45, mladincev 54, članice 5 in 1 mladinka. Našo ekipo je sestavljalo 5 članov, 6 mladincev in edina mladinka, ki se je udeležila tekmovalja.

Proga za člane in mladince je bila dolga okoli 800 m z višinsko razliko 250 m in s 30 vratici. Za članice in mladinke je bila proga polovico krajša.

Prvi so startali člani, njim so sledili mladinci, članice in mladinke.

Smučarske »velesile« iz Tržiča Tine Mulej ter Slavko in Matevž Lukanc

Tehnični rezultati:

Člani: 1. Lang Vill, Tržič, 1.01,4 min.; 2. Frantar Ciril, Tržič, 1.04,2 min.; 3. Tadel Franci, Tržič, 1.06,4 min.; 4. Zaletel Cvet, Tržič, 1.08,2 min.; 5. Kolman, Begunje, 1.10,3 min.

Mežek Marijan bi bil s svojim časom 1.12 min. šesti, toda zgrešil je vratca. Enaka usoda je doletela še 15 članov.

Mladinci: 1. Ahačič Janez, Tržič, 1.07,2 min.; 2. Stucin Karel, Tržič, 1.09,2 min.; 3. Paulus, Škofja Loka, 1.10 min.; 4. Grahek, Škofja Loka, 1.12 min.; 5. Glibe, Javornik, 1.15 min.; 6. Verčič Igor, Tržič, 1.16 min.; 8. Krašovec Jelko, Tržič 1.17 min.; 10. Stritih Lado, Tržič 1.23,2 min.; 11. Valjavec Franc, Tržič, 1.23,4 min.

Članice: 1. Babič, Kranj, 0.54 min.

Naši tekmovalki se nista plasirali; Valjavec Ivanka je bila diskvalificirana, Kappel Sonji se je pa zgodila nesreča pri smučkah; strgala je stremena.

Mladinke: 1. Rupar Milena, Tržič, 0.55 min.

Zasedli smo torej prva mesta v treh disciplinah.

Na Bledu se je pri skokih izkazal naš Kavar Jože. Zasedel je prvo mesto med štiridesetimi tekmovalci, Mikič pa 13. mesto, kar je vsekakor uspeh, če pomislimo, da že dolgo ni skakal.

Tek na 8 km:

1. Dolenc, Gorje; 2. Tišler, Tržič; 10. Pahar, Tržič; 13. Ovsenek, Tržič; 14. Česen, Tržič; 14. Papler, Tržič.

Pri teku kaže, da ni bilo vse v redu, ker

je bil naprej proglašen za prvaka Tišler, toda pozneje so to »popravili« in prisodili so mu drugo mesto. Tudi Ovsenek je prehitel enega tekmovalca, ki je bil pri razglasitvi pred njim.

Vsega tega ne bi bilo, če bi imel vodnika, ki bi skrbel za tekmovalce glede na prijave, prehrano, kontrolo in drugo, ker imajo tekmovalci drugih skrbi več ko dovolj.

Na uspeh, ki ga je doseglo v nedeljo TVD Partizan, smo lahko vsi ponosni. Tekmovalci pa, ki pridejo vpoštev za tekmovalje za republiško prvenstvo, ki bo 1. februarja t. l. v Kranjski gori, naj koristno porabijo vsak prosti čas za trening, da bodo dostojno zastopali naše mesto na tekmovalju za republiško prvenstvo.

PIONIRJI SO TEKMOVALI V SMUČARSKEM TEKU

V nedeljo, 11. jan. so se tržiški pionirji pomerili v smučarskem teku na Zalem rovtu. Tekmovalo je približno 50 pionirjev, kar je vsekakor premalo za Tržič. Verjetno jih je odtegnil tekmovalju lepi otroški film »Bambi«.

Rezultati so naslednji:

Mlajši pionirji:

1. Hladnik Polde v času 6.00 sek.; 2. Ude Janez 6.01 min.; 3. Šerbec Viktor 6.05 min.; 4. Šlapar Riko 6.10 min.; 5. Meglič Milan 6.10 min.

Starejši pionirji:

1. Oman Ciril 3.59 min.; 2. Kosmač Ed 4.34 min.; 3. Nunar Jože 4.36 min.; 4. Perko Vinko 4.44 min.; 5. Lakner Miro 4.44 min.

Najboljši tekmovalci posameznih kategorij so prejeli knjižne nagrade.

FOTOAMATERJI!

Turistično društvo v Tržiču razpisuje natečaj za najboljše fotografske posnetke iz našega področja. Zaželeni so predvsem zimski pokrajinski motivi, ki bi služili za propagandni prospekt Tržiča in okolice.

Nagrade v znesku 2000 din, 1200 din, 800 din in dve nagradi v znesku 500 din za pet najboljših posnetkov bo podelilo Turistično društvo po ocenitvi posnetkov, ki jo bo izvršila posebna žirija.

Gibanje prebivalstva

Rojeni v času od 25. dec. do 10. jan.: Kogoj Vital, Tržič; Rozman Nada, Loka; Meglič Antonija, Zg. Lom; Gaberc Antonija, Zg. Lom; Šega Andrej, Tržič; Truden Darko, Bistrica; Gradišar Tatjana, Retnje; Praprotnik Maksimilijan, Loka; Dolinar Irena, Tržič; Šalberger Ernestina, Tržič; Rožič Janez, Tržič; Jurančič Slavica, Slap; Jazbec Anton, Sebenje; Hladnik Miha, Tržič; Hafnar Angela, Sp. Veterno.

Poročeni v času od 25. dec do 10. jan.: Praprotnik Marijan, Kovor in Rozman Ivana, Sp. Duplje; Primožič Jožef, Bistrica in Sitar Frančiška, Knže; Pretnar Alojz, Tržič in Jagodic Elizabeta, Tržič.

Umrli v času od 1. jan. do 10. jan.: Zaletel Breda, Tržič, 2 meseca; Košir Frančiška, Žiganka vas, 77 let; Meglič Leopold, Sv. Ana, 65 let; Miklavčič Frančiška, Sv. Neža, 80 let.

V letu 1952 se je na območju tržiške občine rodilo 98 dečkov in 101 deklice, umrlo pa je 41 moških in 35 žensk.

Poročenih je bilo 88 parov.

JAVNA ZAHVALA

Društvo upokojencev, podružnica v Tržiču, se v imenu bivših delavcev in nameščencev — sedaj upokojencev, pristrčno zahvaljuje Bombažni predilnici in tkalci za izredno lep družabni večer, ki nam ga je ta priredila s pogostitvijo, kjer smo preživeli res nekaj prav lepih in veselih uric v spominih na leta, ki smo jih preživeli kot aktivni delavci v tem podjetju.

Posredovanja

Spalnico iz trdega lesa prodam. Cena ugodna. Pavčič, Predilniška 3.

Železno pečico (gašperček) prodamo. — Prehrana 1.

Koporterje za naš list, zlasti za okoliške vasi iščemo. Dober zaslužek! Podrobnejše informacije dobiti v upravi Tržiškega vestnika, Ljubljanska cesta 28.

Bralce našega lista, ki si žele zagotoviti redno prejemanje lista, opozarjamo, da si ga lahko naroče v upravi. Četrletna naročnina samo 100 din.

NAGRADNA UGANKA

ČRKOVNICA

Iz črk A A A A C C C C E E E E E I I K K K K M N N O O R R S S S S S T U V Ž sestavi in napiši drugo pod drugo besede tehle pomenov: 1. priprava za rezanje (v majhni obliki), 2. ime podzemne reke iz grškega bajeslovja, 3. posoda (v majhni obliki), 4. najvažnejši vir energije, 5. kljunata žuželka, 6. latinsko ime za izpuščaj, 7. ime reke na spornem ozemlju med Francijo in Zah. Nemčijo (v slovenski pravopisni obliki).

Ob pravilni rešitvi dobiš v drugi in tretji navpični vrsti ime zimskošportne naprave, ki se obeta tržiškim pionirjem.

Rešitve oddajte do 5. februarja v uredništvu »Tržiškega vestnika«, Ljubljanska c. 28. Trije reševalci, ki jih bo določil žreb, dobe vsak po eno serijo fotografskih posnetkov Tržiča. Pravilne rešitve in imena nagrajencev objavimo v 4. številki »Tržiškega vestnika«.